

Володимир ІЛЯШЕВИЧ

*100-річчю від дня народження
Уласа Самчука присвячується*

*Митці
Дерманя*

Біографічний довідник

ББК 85.103(4Укр-4Рів)

I-499

УДК 7.071.1

В авторській редакції.

Технічний редактор – Олена Мельник,
викладач Дубенського училища культури Рівненського
державного гуманітарного університету.

Комп'ютерний набір – Ігор Бондар,
викладач Дубенського медичного училища.

Рецензенти:

Бухало Г.В. – кандидат історичних наук, провідний науковий спеціаліст Рівненського обласного краєзнавчого музею;

Корейчук М.П. – професор, декан музично-педагогічного факультету РДГУ, голова Рівненської обласної асоціації композиторів Національної музичної спілки;

Музичук Р.С. – відмінник освіти України, доцент, директор Дубенського училища культури РДГУ.

*Автор щиро вдячний депутату Рівненської обласної ради
Кінаху Любомиру Ярославовичу за сприяння у виданні цієї книги.*

Іляшевич В.В.

I-499 Митці Дерманя. Біографічний довідник. – Рівне: Волинські обереги, 2006. – 44 с., іл.

ISBN 966-416-043-1.

Цей біографічний довідник – перше видання про професійних та аматорських літераторів, композиторів, диригентів, виконавців, художників, керівників художніх колективів, народних умільців, чії життєві і творчі шляхи пов'язані з селом Дермань.

ББК 85.103(4Укр-4Рів)

© Іляшевич В.В., 2006

ISBN 966-416-043-1 © Видавництво «Волинські обереги», 2006

Від автора

Біографічний довідник “Митці Дерманя” – перше видання про професійних та аматорських літераторів, композиторів, диригентів, виконавців, художників, керівників художніх колективів, народних умільців, чий життєві і творчі шляхи пов’язані з нашим рідним селом Дермань, які народилися і навчалися, жили і живуть, працювали і працюють, пропагували і пропагують мистецькі надбання українського народу в нашому краї, в Україні або за її межами. І хоча вірші деяких авторів-земляків ще далекі від досконалості, але вони написані щиро, від душі.

Книга розрахована на спеціалістів, викладачів профільних навчальних закладів, усіх, хто цікавиться культурною спадщиною своєї батьківської землі, свого народу.

Наперед прошу вибачення за можливі помилки, неточності і розходження у тексті і датах. Головна ціль і мета видання полягає в тому, щоб познайомити Вас, шановні читачі, з людьми, які гідно посіли почесне місце в культурній спадщині нашого села Дермань, Волині і України в цілому.

*Щиро вдячний усім, хто сприяв і допомагав
у випуску цього видання.*

О с о б л и в о :

*Єфімчуку Федору Олеговичу – директору музею
Уласа Самчука в селі Дермань, вчителю історії, крає-
знавцю;*

*Кравчуку Дмитру Івановичу – вчителю музики,
історії, краєзнавцю села Дермань;*

*Пшеничному Миколі Івановичу – заввідділом
науково-освітньої роботи Державного історико-куль-
турного заповідника міста Дубне;*

*Галабурді Юрію Андроновичу – кандидату геолого-
мінералогічних наук Інституту геохімії і мінералогії
Національної академії наук України;*

*Венгрин Надії Олексіївні – директору Дубенського
медичного коледжу;*

*Музичуку Роману Сидоровичу – директору Дубен-
ського училища культури РДГУ;*

Сакалу Івану Лукичу – жителю села Дермань-2.

КОРОЛЕВА ВОЛИНСЬКИХ СІЛ

Дермань – стародавнє українське село, розташоване на півдні Рівненщини в чудовому місці, оточене горами, ярами, лісами, луками, садами, відоме своїми культурними традиціями. На узгір'ї донині стоїть монастир, увійшовши в історію насамперед завдяки ролі, яку він відіграв у комплексі тієї культурно-освітньої і політичної діяльності, що її проводив рід князів Острозьких. Дерманський монастир був важливим осередком науки і просвіти.

В 1675 році управителем маєтків Дерманського монастиря працював великий подвижник друкарської справи Іван Федоров.

Друкарнею Дерманського монастиря керував у свій час брат народного героя Северина Наливайка, відомий український письменник, перекладач, церковний і культурний діяч, придворний священик князя Острозького Даміан Наливайко. Тут побував близький друг найвидатнішого письменника-полеміста Івана Вишенського, афонський схимник Іов Княгиницький.

З 1627 по 1633 роки архімандритом монастиря був український і білоруський письменник, філолог, церковний діяч Мелетій Смотрицький.

В 1897 році, 9 грудня у Дермані народився Борис Тен (Микола Хомичевський) – український письменник, перекладач.

В 1905 році, 20 лютого – у селі на кутку Запоріжжя народився український письменник, публіцист Улас Самчук.

З 1912 року в приміщенні Свято-Федорівської вчительської семінарії працювали зразкова народна школа і українська дівоча гімназія.

У 20-30-х рр. ХХ ст. у селі діяли: “Просвіта”, осередок Організації Українських Націоналістів, танцювальний гурток, хор, драматичний гурток, Народний дім.

В 1939 році відкрито неповну середню школу, а в 1940 році – педагогічну школу.

В 1944 році була відновлена неповна середня школа, а в 1947 році відбувся перший випуск середньої школи.

В 1995 році відкрито музей Уласа Самчука.

В 1997 році виповнилось 675 років нашому рідному селу Дермань.

В 2001 році відкрито Дерманську гімназію.

І сьогодні Дермань є одним із центрів української культури як в нашій державі, так і за її межами.

БОРИС Антін Андрійович –
поет

Народився 1905 року в селі Дермань на Волині.

Син хлібороба-трударя, чорнозему, плуга і ціпа. З дитячих літ мріяв про поезію і бажав зробитися ським-таким віршоскладом. Любив читати. Мав початкову освіту, всього 4 класи. Був поетом-самородком. У 1939 році видав першу збірку віршів “З берегів Дерманки”.

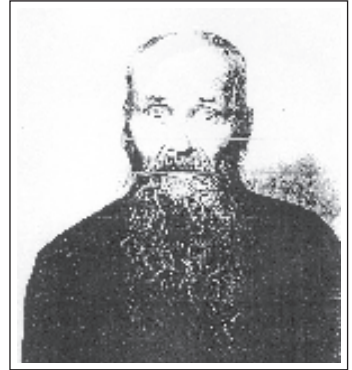
Видана вона була в Рівному, в приватній друкарні Якуба Гофмана за 203 злотих. Тираж її сягав до 500 примірників.

У 1943 році фашисти знищили більше 70 його односельчан. Це зранило душу поета. У глибокій скорботі він покидає Дермань і стає монахом-паломником Почаївського монастиря. Але замість спокою душі – глибокі розчарування. У скиті він писав вірші-памфлети на монахів, коли бачив їхню несправедливість. За це Антіна Бориса й вигнали з святої обителі.

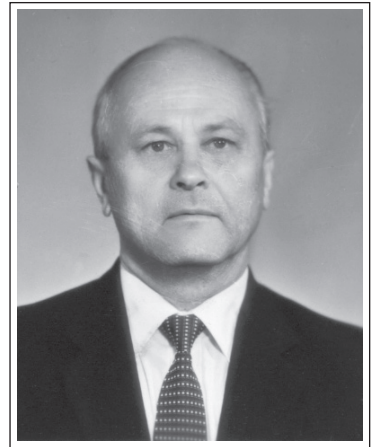
У 1946-1947 роках у творчому доробку автора з’являються твори, в яких висвітлюються жорстокість, кар’єризм. Відтоді і починаються репресії над поетом. Антін Борис надовго залишив рідні місця. А повернувшись, живе у Дермані, втративши молоді літа, силу, енергію. Та була у нього сила волі. Його і далі продовжує цікавити література. Він не шкодує грошей на книжки, газети, журнали, багато читає. Його бібліотека налічувала до 500 передплатних видань, хоча жив в умовах, про які жахливо згадувати. Працював сторожем на фермі, куточок якої стає його домівкою. Його лають, йому погрожують місцеві керівники.

У 1980-1986 роках Борис А.А. написав багато хороших віршів. Особливо цінував він весняно-літню пору року, коли найбільше спілкувався з природою.

Помер Антін Борис 1 лютого 1987 року у Дубенському будинку для інвалідів та престарілих. Похований у місті Дубне.

БУХАЛЬСЬКИЙ Василь Іванович –
*композитор, диригент, педагог.
Старший викладач, відмінник
освіти України*

Народився 6 червня 1931 р. у с.Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області. З шкільних років грав (на слух) на музичних інструментах: скрипці, мандоліні, балалайці, гітарі, губній гармонії, акордеоні; співав в учнівському хорі. Навчаючись в 9-му класі, організував музичний гурток струнних музичних інструментів з учнів місцевої середньої школи і був його керівником. Струнний оркестр Дерманської (тоді вже була переіменована на Устенську) середньої школи на олімпіаді учнівської самодіяльності в м.Рівне зайняв призове місце.

Після закінчення середньої школи навчався у Львівському музичному училищі (1950-1954 рр.) за спеціальністю диригент оркестру та викладач гри на народних інструментах. Під час навчання в училищі керував оркестром народних інструментів студентів Львівського лісотехнічного інституту та оркестром народних інструментів учнів медичного училища, грав в оркестрі Львівського міського відділу культури. Училище закінчив з відзнакою. Приїжджаючи на канікули в с.Дермань-2, організував хор з сільської молоді, який виступав з концертами не тільки в своєму клубі, а й в сусідніх селах.

За направленням працював у Кременецькій музичній школі викладачем та заступником директора з навчальної частини (1954-1964 рр.), керував оркестром народних інструментів. Організував і був керівником оркестру народних інструментів студентів Кременецького педагогічного інституту, який на оглядах займав призові місця. Пізніше працював з студентським хором. Одночасно керував хором учнів медичного училища.

Закінчив заочно Львівську державну консерваторію імені М.Лисенка за спеціальністю диригент хору, викладач хорових дисциплін. Педагогами-наставниками були композитори: А.Кос-Анатольський (поліфонія, аналіз музичних творів), М.Колесса (основи техніки диригування), Є.Козак (хорознавство, хорова аранжировка).

З 1964 року і по даний час працює в Дубенському училищі культури викладачем хорових дисциплін, а останні 18 років – заступником

директора з навчальної частини і викладачем хорових дисциплін. Двічі заносився на обласну Дошку пошани працівників культури. Постійно працював з аматорськими колективами. В 1970 році чоловічому хору Дубенського заводу з просочування деревини надано звання лауреата республіканського конкурсу аматорських колективів, а його керівника Бухальського Василя Івановича нагороджено значком лауреата. Керував жіночим вокальним тріо Дубенської фабрики художньої галантереї, якому двічі надано звання лауреата. Пробирав писати музичні твори, ще навчаючись у музичному училищі. Зараз у доробку має більше двадцяти творів: пісні для хору, ансамблю, для голосу, обробки народних пісень, інструментальні твори, деякі з них друкувалися в обласній та місцевій періодичній пресі, виконуються художніми колективами, використовуються викладачами як педагогічний репертуар.

Бухальський В.І. – старший викладач, викладач-методист, відмінник освіти України, нагороджений кількома урядовими нагородами.

В 1998 році вийшла перша збірка його авторських пісень “Краю рідний”, а в 1999 році “Заспіваймо разом” – обробки українських народних пісень. У 2002 році вийшов з друку посібник для студентів училищ мистецтв і культури “Хорова аранжировка”, в 2004 році – підручник для студентів навчальних закладів мистецтв і культури “Азбука хорового диригування”.

Проживає в місті Дубне.

БУХАЛЬСЬКИЙ Олексій Лук’янович – *художник-оформлювач*

Народився 18 лютого 1930 року в селі Дермань-2 на Рівненщині в простій селянській багатодітній сім’ї. Талант мав від Бога і самовдосконаленням досягнув неабиякої майстерності у малюванні. Малював декорації до вистав у школі, коли навчався. В юнацькі роки старші брати, які були в УПА, залучали до пропагандистської роботи. Малював карикатури на Сталіна та Гітлера. У 1949 році більшовики вивезли в мордовські табори і засудили на 25 років каторги за антирадянську агітацію. Там і

пройшла юність. Після смерті Сталіна звільнили з табору і відправили в Хабаровськ на поселення на 5 років. Там він влаштувався сторожем у художніх майстернях, де працювали видатні професори і викладачі з Ленінграда, Москви, Києва. Тут він і пройшов школу з малювання і живопису. Пізніше це згодилося. Заробляв на хліб насущний копіюванням видатних шедеврів, портретів на замовлення і т.ін. У 1960 році приїхав з дружиною і трьома доньками в Дермань (попри заборону влади) і оселився в своїй рідній напіврозваленій хаті. Було дуже важко, та вони вижили завдяки Олексійовій силі духу. Ще років десять Олексій Лук'янович займався малюванням, але коли сім'я збільшилась ще на троє дітей, то часу в нього на це не лишалось. Всю увагу він звернув на сина Романа і з самого дитинства навчав азам малювання.

Помер 20 червня 1994 року.

Похований в селі Дермань.

БУХАЛЬСЬКИЙ Роман Олексійович – *художник-оформлювач*

Народився 1 вересня 1962 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області в багатодітній селянській сім'ї. Має чотири сестри і брата. Скільки себе пам'ятає, мав великий потяг до малювання. Батько всіляко до цього заохочував, оскільки сам був хорошим художником. У 1969 році пішов у школу в перший клас. Першою вчителькою була Даньковська Галина Гнатівна, яка відіграла велику роль у виборі професії. В школі, звичайно, весь час малював стінгазети і “Комсомольський прожектор”, хоча в комсомолі не був до закінчення школи у 1979 році. Тут варто додати, що в комсомол не вступав принципово, оскільки батьки були засуджені на 25 років каторги в сталінських концтаборах за сприяння національному підпіллю в роки війни.

Після закінчення школи навчався у платній художній студії з підготовки керівників художньої самодіяльності в Рівному у класі художників-оформлювачів, після чого отримав свідоцтво-дозвіл на проведення художньо-оформлювальних робіт. В 1981 році працював у Рівному в райвузлі зв'язку за спеціальністю. В 1982 році через

скрутне становище в сім'ї повернувся додому і працював у колгоспі інструктором по спорту, художником і комсоргом одночасно. В 1983 році забрали до війська. Служив у м.Саяногорськ Красноярського краю в будівельному батальйоні. У війську оформляв ленкімнати і червоні кутки. В 1985 році демобілізувався і надалі працював у колгоспі на тій же роботі. У 1987 році одружився. Зараз виховує двох синів і дочку. За те, що вінчався в церкві, звільнили з роботи, але ненадовго, згодом знову перепросили. У 1989 році перекваліфікувався на будівельні роботи. Працював у будівельній бригаді, де бригадиром був батько. У тому ж році, влітку, в складі бригади з чотирьох чоловік брав участь у відновленні Свято-Онуфріївської церкви в Дермані. Після столярних робіт займався художнім оформленням церкви. На наступний рік дещо підреставровував у парафіяній церкві. В 1992 році оформляв шкільний кабінет допризовної підготовки. В 1993 році малював портретну галерею найвизначніших людей Дерманя, яка знаходиться в середній школі. Влітку 1994 року оформляв кабінет зарубіжної літератури. На початку 1995 року оформив сцену в школі до 90-річчя Уласа Самчука. В 1996-1997 роках допрацьовував музей Уласа Самчука, де написав п'ятнадцять краєвидів Дерманя. Зараз займається розписом Свято-Онуфріївської церкви. Проживає в рідному селі Дермань.

ГАЛАБУРДА Андроник Григорович –
керівник хору

Народився 5 жовтня 1915 року в селі Дермань на Волині в селянській сім'ї Григорія і Палажки Галабурдів. Закінчив сім класів початкової школи в Дермані. Володіючи приємного тембру голосом, будучи схильним до музики, зокрема до гри на скрипці, в 1933 році вступає на навчання в школу псаломщиків міста Крем'янця. Успішно закінчивши школу та здобувши музичну освіту, Андроник Галабурда працює деякий час заступником регента і регентом церковного хору Свято-Троїцького храму Дерманського монастиря.

В лютому 1937 року Галабурда Андроник одружується з уродженкою

Дерманя Криницькою Надією Євгенівною, а 8 листопада того ж року у них народжується син Юрій. Невдовзі по одруженні, в квітні 1937 року, Андроник Галабурда призначається псаломщиком церковного хору міста Березне Костопільського повіту. У м.Березне спочатку перебуває сам, а взимку переїздить до нього дружина з сином. Неповних два роки сім'я псаломщика Андроника Галабурди щасливо прожила в Березному, де він керував, крім церковного, ще й світським хором, був в дружніх стосунках з українською інтелігенцією міста.

1 вересня 1939 року розпочалася Друга світова війна і на м.Березне, що перебувало у складі Польщі, впали перші німецькі бомби, а 17 вересня в Березне вступили більшовики, як їх в народі називали “перші совети”. Андроник Галабурда з сім'єю згодом повертається до Дерманя. 12 січня 1941 року в подружжя Галабурдів народжується другий син Тарас.

З початком війни між німцями і “советами” наша церква відчуває потребу в священнослужителях. Це відіграло вирішальну роль у подальшій долі Андроника Галабурди. 11 вересня 1941 року єпископом Симоном він був висвячений в Свято-Троїцькому Дерманському монастирі на диякона і направлений на службу в церкву Різдва Богородиці м.Мізоч. 29 листопада цього ж року диякон Андроник звертається до єпископа Симона з проханням висвятити його на священика і доручити одну з вільних парафій. Наступного дня, 30 листопада 1941 року, Високопреосвященний Симон, архієпископ Острозький, висвятив диякона Андроника в сан священика. Через деякий час ієрей Андроник одержує свою першу і останню парафію в селі Велика Радогощ Ізяславського району Кам'янець-Подільської області.

Спраглі за Словом Божим в період безбожної більшовицької влади жителі села дуже радо зустріли священика з “западної”. Отець Андроник ніс людям не тільки Слово Боже, а й наголошував у проповідях, приватних розмовах на тому – хто від віку розділяв українців і панував над ними, хто є наші головні вороги і як нам потрібно усім спільно, в єдності боротись проти них за Соборну Незалежну Україну. Такі слова викликали ненависть у німецького сільського старости, як виявилось згодом, підпільного комуніста, який вирішив звести зі світу священика-націоналіста. Свою чорну справу спільно з фашистами він зробив. Почав писати німцям доноси на о.Андроника, спотворювати розпорядження німця-господарника з району щодо часу і тривалості служби в церкві під час жнив. Німці заарештовують о.Андроника Галабурду і від-

правляють у тюрму в Ізяславі. Допитують, на допитах катують, про що він на останньому побаченні розповів дружині. Нарешті засуджують до страти. 9 жовтня 1943 року, якраз на Іоанна Богослова, отця Андроника Галабурду розстріляли німці в Ізяславській тюрмі.

Похований у місті Ізяслав у братській могилі.

ГАЛАБУРДА Юрій Андронович –
поет, кандидат геолого-мінералогічних наук

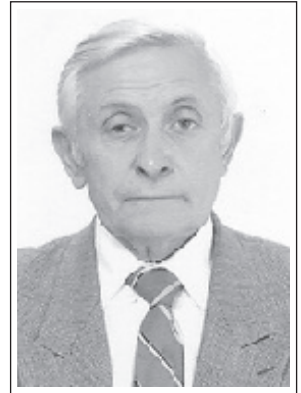
Народився 8 листопада 1937 року в селі Дермань на Волині в сім'ї псаломщика. Батьки були переконаними патріотами-українцями. Ось у такій високодуховній і націоналістичній атмосфері проходили перші юнацькі роки.

Невдовзі після народження Юрка батька призначають регентом церковного хору у місті Березне, куди й переїжджає вся сім'я. Батько, окрім церковного, керував і світським хором м.Березне і був душею місцевої української інтелігенції.

На початку Другої світової війни, 1 вересня 1939 року, і вступу більшовиків, 17 вересня 1939 року, в Березне сім'я Андроника Григоровича повертається до Дерманя. Батько знову керує церковним хором Свято-Троїцького монастиря. 12 січня 1941 року народжується менший син Тарас. Виховання двох дітей, домашнє господарство і нелегка сільська праця лягають на плечі матері Надії Євгенівни.

З висвяченням диякона Андроника в сан священника сім'я через деякий час переїжджає в село Великий Радогощ Ізяславського району Хмельницької області. Як потім виявилось, це була перша і остання парафія ієрея Андроника. Німці заарештовують батька і відправляють у тюрму, а згодом виносять вирок на розстріл. 9 жовтня 1943 року німці розстріляли священника Андроника в Ізяславській тюрмі.

Після смерті чоловіка Надія Євгенівна з синами повертається в рідний Дермань. Підходила до кінця німецька окупація, а на її зміну ранньої весни 1944 року прийшла не менш страшна більшовицька окупація. 1 вересня цього року Юрій пішов у перший клас ще Дерманської середньої школи, яка через місяць чи два вже стала

Устенською.

В 1954 році, після закінчення школи, Юрій вступає до Львівського гірничного технікуму. З лютого 1957 року по серпень 1961 року працював гірничим майстром на шахті №14 Тошківка в Луганській області. Думка про даліше навчання в інституті не покидала його весь час, коли працював на шахті. Майже весь вільний час віддає підготовці до вступних екзаменів, відкинувши все.

Влітку 1961 року надсилає документи в приймальну комісію геологічного факультету Львівського університету. Склавши на відмінно вступні іспити, стає студентом 1-го курсу геологічного факультету ЛДУ ім. І. Франка.

14 листопада 1961 року був призваний до лав Радянської Армії. Служив у ракетних військах Підмосков'я. Через кілька тижнів забрали в армію і брата Тараса. Він служив неподалік у будівельному батальйоні.

З листопада 1964 року продовжив навчання на геологічному факультеті. 5 років навчання пройшли, як дивний сон. 31 жовтня 1968 р. одружився зі своєю однокурсницею Кульчицькою Ганною Олександрівною. Закінчивши університет з відзнакою, Юрій і Ганна запрошуються професором мінералогії Лазаренком Є.К. в аспірантуру в Інститут геологічних наук (м.Київ), який він очолив як директор з квітня 1969 року. Наприкінці 1971 року Лазаренка Є.К. звільняють з посади директора інституту, а невдовзі увесь відділ переводять в Інститут геохімії і фізики мінералів Академії наук. Тут закінчив аспірантуру, а в 1974 році захистив дисертацію і одержав науковий ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук. В цьому ж інституті після закінчення аспірантури обіймав посаду молодшого наукового співробітника, а з 1977 року – старшого наукового співробітника відділу регіональної та генетичної мінералогії. З 1972 року по 1980 рік був вченим секретарем Українського мінералогічного товариства. Є співавтором чотирьох наукових монографій, всього має 80 наукових робіт.

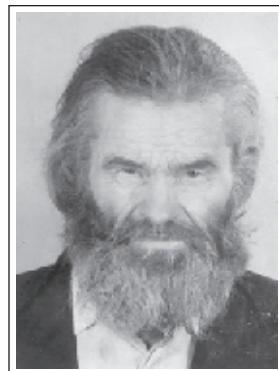
Має дві дочки – Лідія, 1969 р.н. і Юлія – 1978 р.н.

З квітня 2003 року перебуває на науковій пенсії, але працює за контрактом в Інституті геохімії і мінералогії Національної академії наук України.

Понад усе любить українське Слово і Пісню, свій рідний Дермань. Пише вірші. Написав поему про Дермань. Пише поему про Маму.

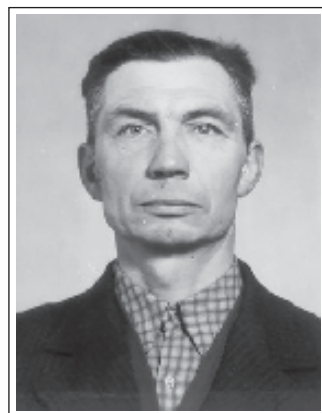
Проживає в місті Києві.

ГНАТЮК Володимир Корнійович –
художник-оформлювач

Народився 12 липня 1925 року в селі Дермань-2 на Рівненщині в сім'ї селянина. Закінчив чотири класи Дерманської семикласної неповної школи. Мав хороші здібності до малювання. Ще з дитячих років малював карикатури на більшовицьких вождів, за що був засуджений на 10 років. Відбував покарання в таборах Кіровської області: Кайський район – 5 років, 4 роки – в Караганді. Після звільнення приїхав у Дермань. Через деякий час поїхав працювати на шахти Донецької області. Пропрацювавши 12 років на шахтах, повернувся в рідне село. В 1968 році переїхав з сім'єю в село Верхів Острозького району, де зараз і проживає.

ГНАТЮК Микола Макарович –
поет

Народився 15 червня 1935 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області в християнській сім'ї хлібороба.

У 1951 році закінчив 7 класів Дерманської школи. З вересня 1954 року по грудень 1956 року служив на Сахаліні. В 1957 році вступив до Сарненського училища механізації сільського господарства, яке закінчив в 1958 році. Після закінчення училища працював у тракторній бригаді в рідному селі. В 1978 році закінчив 11 клас Дерманської вечірньої школи. З березня 1979 року по квітень 1991 року служив дияконом у Дерманській Свято-Троїцькій церкві. В 1989 році закінчив Московську духовну семінарію. З 1996 року – пенсіонер.

Поезія тривожила серце з юності, але ні писати, ні друкуватись не було змоги. Таким поетам перекриті були всі дороги.

В 2001 році вийшла збірка поезії “Важкий час для України”.

Від народження і до нинішніх днів живе у квітучому, потопаючому в садах Дермані.

ДОВБЕНКО Улас Антонович –
прозаїк, поет

Народився 7 січня 1949 року в селі Дермань-2 на Рівненщині в сім'ї сільської інтелігенції (батько працював секретарем сільської ради, мати – вчителька).

З певних причин у 1952 році батьки переїхали до с.Іванівка Житомирської області.

Середню освіту отримав в с.Іванівка. В Дермані бував досить часто, адже тут залишалась велика родина: бабуся, дядьки, брати.

Навесні 1968 р. був призваний до лав Радянської Армії. Демобілізувався у 1971 р. весною. Відтоді і працює водієм на санітарному автотранспорті в м.Житомир.

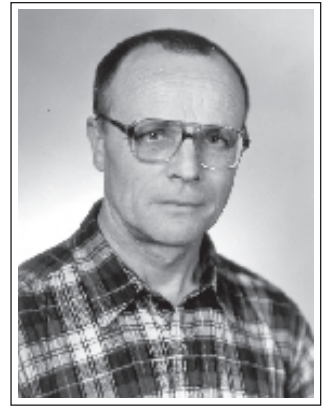
Почав писати прозові твори наприкінці 70-х років. Друкуватись не було можливості через матеріальні труднощі.

Одружений. Має трьох дорослих дітей.

В 2002 р. вийшла збірка оповідань “Птах без одного крила”.

Готується до друку друга книга.

Проживає з сім'єю в селі Іванівка Житомирської області.

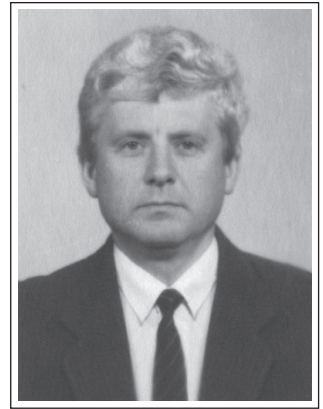
ДРОЗЮК Володимир Васильович –
прозаїк, журналіст

Народився 26 травня 1949 року у селі Дермань-2 Здолбунівського району на Рівненщині. Після закінчення середньої школи працював робітником на заводі, водієм у колгоспі. Після служби в армії почав працювати в пресі. Нині – редактор районної газети “Нове життя” в м.Здолбунів. Член Спілки журналістів України. В 1996 році вийшла збірка оповідань.

Проживає в місті Здолбунові.

ЛЛЯШЕВИЧ Володимир Васильович –
композитор, диригент, педагог,
член Рівненської обласної асоціації
композиторів Всеукраїнської музичної спілки,
викладач циклової комісії гри на духових
інструментах Дубенського училища
культури Рівненського державного
гуманітарного університету,
старший викладач

Народився 30 серпня 1960 року в селі Дермань–2 Здолбунівського району Рівненської області. Навчаючись у середній школі, грав у шкільному духовому оркестрі. В 1975 році вступив до Дубенського культосвітнього училища, яке закінчив у 1978 році. В 1978 році вступив до Рівненського державного інституту культури. Після закінчення інституту, в 1982 році, був направлений на роботу в Дубенське культосвітнє училище викладачем духового відділу. В 1982 році призваний до лав Радянської Армії. Служив у м.Рівне в полковому оркестрі музикантом. В 1984 році повернувся працювати в Дубенське культосвітнє училище.

Пише твори для духового оркестру, інструментальну музику, пісні. В 1993 році в Дубенському училищі культури відбувся авторський концерт. В 1995 році на творчому звіті композиторів Рівненщини і на 2-му міжнародному фестивалі духової музики, який проходив у м.Рівне, виконувалась симфонія №1 “Рівненська”. В 1995 році на святковому концерті, присвяченому 50-річчю від дня заснування Дубенського училища культури, виконувалась “Святкова увертюра”. В 1996 році на конкурсі на кращий музичний твір, приуроченому 150-річчю перебування Т.Г.Шевченка на Рівненщині, за написання поеми “Шляхами Тараса” (для духового оркестру) зайняв 1-е місце. В 1999 році в м.Рівне відбувся 2-й творчий звіт композитора.

Написав: Симфонія №1 “Рівненська”, Українська рапсодія №1, поема “Шляхами Тараса”, святкова увертюра, вальс-фантазія, сюїта для духового оркестру (мазурка, вальс, марш), інтермецо, тарантела, марші, естрадна п’еса для ксилофона з духовим оркестром, українська полька для 2-х кларнетів з духовим оркестром, симфонія №2 “Дубенська”,

концерт для духового оркестру, мелодія для валторни і фортепіано, пастораль для саксофона тенора і фортепіано, романс для баритона і фортепіано, ноктюрн для труби і фортепіано, концерт №1 для труби з оркестром, концерт №1, №2 для валторни з оркестром, ансамблі для валторн (10 дуетів, 2 хорали), збірник етюдів для валторни.

Пісні: сл.М.Семерика “Балада про село”, сл. М.Семерика “Цвіти, цвіти, моя Дермань!”, сл. К.Рожко “Моя Україно!”.

Вийшли друком окремими виданнями: поема “Шляхами Тараса” – 1995 р., святкова увертюра – 1996 р., ліричні п’єси для духових інструментів і фортепіано – 1999 р., Симфонія №2 – 2000 р.

Проживає в місті Дубне.

КАЛЬЧУК Кіндрат Якович – *керівник хору*

Народився 15 листопада 1924 р. у с.Дермань Здолбунівського району Рівненської області. У 1960 р. закінчив Рівненське музичне училище (клас викладачів Г.В.Воробйової, Г.О.Салієнко).

Працював з колективами Мізоцького цукрового заводу, Дерманського будинку культури, учительським хором місцевої школи. Хору селищної ради надано звання “народний”. Колективи брали участь в обласних та республіканських фестивалях народного мистецтва. В репертуарі колективів – “Пташиний спів” М.Іпполітова-Іванова, кантата К.Стеценка, “Ой з-за гори кам’яної” та “Козака несуть” М.Леонтовича.

Проживає в смт Мізоч.

КОНЦЕМАЛ (Костюк) Галина Євгенівна – *керівник творчого колективу художнього моделювання, конструювання та показу моделей одягу*

Народилася 3 червня 1961 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області.

У 1976 році закінчила Дерманську середню загальноосвітню школу. В цьому ж році вступила до Березнівського професійно-технічного

училища № 4.

Після закінчення училища у 1979 році працює майстром виробничого навчання у цьому ж закладі.

У 1980 році вступила до Вітебського індустріально-педагогічного технікуму, який закінчила в 1983 році (заочна форма навчання).

У 1988 році прийнята на роботу технологом швейного цеху на Рівненську швейну фабрику, а в 1989 році переходить працювати в Рівненське професійно-технічне училище №5 майстром виробничого навчання, який у 2002 році реорганізований у Рівненський професійний ліцей сфери побуту.

З 2000 року бере активну участь в профспілковому житті педагогічного колективу та є його головою.

З 1998 року є керівником творчого колективу студентів, які займаються виготовленням виробів та показом моделей одягу.

За останні чотири роки колектив бере участь у регіональних та всеукраїнських конкурсах: “Калинове намисто-2003”, “Паралелі часу-2002”, “Паралелі часу-2003”, “Феєрія краси-2003”, де є їх дипломантами.

Під час показу моделей одягу на Всеукраїнському конкурсі “Феєрія краси-2003” у номінації “Вернісаж елегантності” колектив зайняв III призове місце.

У червні 2004 року став лауреатом Всеукраїнського конкурсу “Севастополь – місто слави”, присвяченому 60-річчю визволення Севастополя від німецько-фашистських загарбників.

Проживає в м.Рівне.

КРАВЧУК Андрій Миколайович –
*художник-оформлювач,
вчитель образотворчого мистецтва*

Народився 15 серпня 1942 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області. У 1959 році закінчив Дерманську середню школу. Навчаючись у школі, брав активну участь у різних гуртках,

багато малював. Після закінчення школи вступив до Львівського училища залізничників. Служив у рядах Радянської Армії. Після демобілізації вступив до Рівненського художнього училища. У 1974 році, після закінчення училища, направлений на роботу в Клевань, де працював художником-оформлювачем.

У травні 1974 року одружився і з дружиною переїжджає в Дермань. Працював вчителем у середній школі і допоміжній школі-інтернаті. Брав активну участь в оформленні шкільних кабінетів. Оформляв храми у Вінницькій області, м.Здолбунів, селі Дермань. Мав четверо дітей: два сини і дві доньки. Людина великої душі, прекрасний спеціаліст.

Помер 2 квітня 1994 року. Похований у рідному селі.

КРАВЧУК Дмитро Іванович –
*керівник хору, вчитель музики, історії,
краєзнавець села Дермань*

Народився 12 серпня 1938 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області. З 1944 по 1954 рр. навчався в Устенській середній школі, з 1954 по 1955 р. – у Ровенській кооперативній школі. З 1955 і по 1960 роки працював рахівником в Устенському ССТ (сільському споживчому товаристві). У 1960 році вступив до Дубнівського музично-педагогічного училища, яке закінчив у 1963 році по класу хормейстер і баян. З 1963 по 2004 рр. працював вчителем музики і співів в Устенській, а потім Дерманській середніх школах. У 1964 році вступив до Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка, який закінчив у 1970 році. В школі викладав історію і географію. Вів хорові гуртки: учнівський і учительський. Організував жіночий і чоловічий ансамблі (як учнівський, так і вчительський). Учнівський хор школи неодноразово займав перші місця на районних художніх олімпіадах. Ансамбль дівчат виступав на обласній олімпіаді. Одночасно з роботою в школі керував художньою

самодіяльністю сільської молоді. Багато років виступав на сільській і районній сцені, у м. Рівне з хором, ансамблями, трієстими музикантами.

На громадських засадах працював пропагандистом у колгоспі, лектором з міжнародних відносин, заступником голови виконкому сільської Ради, головою ради Дерманської СШ. Нагороджений значком “Відмінник народної освіти”, грамотою Міністерства освіти України, обласного і районного відділів освіти.

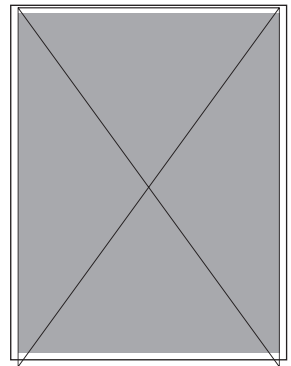
Брав активну участь у створенні історико-краєзнавчого музею с.Дермань, музею У.Самчука. Зараз працює екскурсоводом музею, бере активну участь у художній самодіяльності гімназії і села.

Проживає в селі Дермань.

КРАВЧУК Панас Іванович –
керівник хору

Народився 31 січня 1898 року в селі Дермань на Волині в сім’ї селянина. Навчався в учительській семінарії. Служив в царській армії. Після служби повернувся в село Дермань, працював у сільському господарстві, столяром. Був активним учасником “Просвіти” і художньої самодіяльності. З 1939 року працював вчителем. З 1941 року працював вчителем у школах Здолбунівського і Острозького районів. В 1944 році був мобілізований в УПА, але дивом залишився живим, знаючи добре місцевість. З 1944 року по 1949 рік працював у Дермані вчителем початкових класів, а з 1946 року і вчителем музики. Керував хором у середній школі. В 1949 році навчався в Острозі. З 1949 по 1956 роки працював вчителем у школах Здолбунівського району. В 1956 році вийшов на пенсію, проживав в рідному селі.

Помер 18 січня 1986 року. Похований у Ківерцях.

КУЛЬЧИНСЬКИЙ Ярослав Сергійович –
співак (баритон), педагог,
заслужений артист України,
доцент РДГУ,
соліст Рівненської філармонії

Народився 30 червня 1936 року у селі Дермань Здолбунівського району Рівненської області в родині священника о.Сергія. В 30-40-х роках разом з родиною проживав у селах Любешівського, Камінь-Каширського, Старо-Вижівського районів на Волині. З 1944 року навчався у Велимченській початковій школі. В 1947 році родина повертається у Дермань, і Ярослав продовжує навчання в місцевій середній школі. В 1954 році закінчив повний курс Дерманської середньої школи, після чого вступив на курси водіїв у Рівному. В 1955 році, після закінчення курсів, був призваний в ряди Радянської Армії. Служив у м.Мончегорськ Мурманської області. В 1957 році був демобілізований з армії.

З 25 серпня 1958 року навчався в Архангельському музичному училищі, вокальний відділ. З 25 липня 1962 року – студент вокального факультету Харківської державної консерваторії.

Після закінчення консерваторії 30 липня 1967 року – викладач постановки голосу Сумського музичного училища.

З 1971 року – соліст-вокаліст ансамблю пісні та танцю Балтійського флоту.

З 1972 року – соліст-вокаліст Закарпатської державної філармонії. З 12 серпня 1975 року – викладач Сарненської музичної школи.

А з 1 вересня 1977 року – старший викладач кафедри хорового диригування Рівненського культосвітнього факультету Київського державного інституту культури. З 5 березня 1979 року – соліст-вокаліст Рівненської обласної філармонії.

З 1989 року тісно співпрацює з товариством “Просвіта”, яке очолював незабутній Б.І.Степанишин. Товариством були організовані гастрольні поїздки по всій Україні, де вперше звучали повстанські пісні, а також інші твори, заборонені у свій час більшовицьким режимом.

В 1978-1987 рр. був солістом капели інституту культури під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України В.П.Пекара. Соліст таких монументальних творів як “Поєма про Україну” (переклад П.Тичини на слова В.Маяковського, музика Г.Свірідова), “Патетична ораторія”.

В репертуарі – арії з опер Дж.Верді, О.Бородіна, П.Чайковського, романси П.Чайковського, С.Рахманінова, М.Глінки, українські народні пісні, а також програми “За думою дума”, “Лесина пісня”, “З піснею у серці”.

З 17 вересня 1993 року – доцент кафедри хорового диригування та постановки голосу РДГУ.

Проживає в м.Рівне.

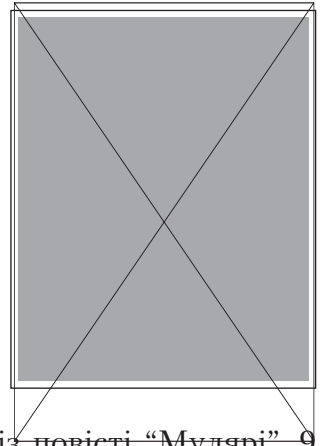
КУЧЕРУК Антін Лук’янович (Давен) –
прозаїк, поет

Народився 10 листопада 1912 року в селі Дермань-1 на Рівненщині в хліборобській сім’ї. Закінчив семирічну школу, далі займався самоосвітою. В 1941 році Антін закінчив другий курс педагогічної школи. З листопада 1941 року і до своєї загибелі працював у часописі “Волинь”. Улас Самчук ним дуже опікувався. Працюючи в редакції, Антін опублікував понад 40 передовиць, фейлетонів, новел, оповідань, декілька уривків із повісті “Мулярі”. 9 жовтня 1943 року приїхав в рідне село Дермань, тут його поранили німці. Перебуваючи в тяжкому стані, він прожив ще 12 годин, а вранці наступного дня, 10 жовтня, помер.

Похований у рідному селі.

МАКСИСЬ Микола Павлович –
поет

Народився 7 лютого 1927 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району на Рівненщині в родині селянина-бідняка, був у сім’ї другою дитиною. З допомогою матері Микола рано навчився читати і писати, захоплювався творами Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Миколи Гоголя. Писати Микола почав ще в дитинстві. З великими труднощами батькам пощастило віддати свого сина в 1935

році в Дерманську школу, де навчання проводилось польською мовою. Вчився хлопчик добре, був допитливою і серйозною дитиною.

В 1939 році, з приходом радянської влади, Микола мав можливість вчитись у школі українською мовою. 22 червня 1941 року, коли на Україну покотилася навала німецьких орд, школа в Дермані то закривалася, то відкривалася.

І тільки після визволення Рівненщини від німецьких загарбників, у лютому 1944 року, Микола знову пішов до школи, став одним із кращих її учнів, був головою шкільної організації Тсоавіахіму, членом редколегії загальношкільної стінної газети “За знання”, учасником драматичного, музичного та співочого гуртків, добре грав на гітарі і, маючи приємний голос, часто виступав на шкільній та сільській сценах.

У червні 1948 року разом з учнями свого класу Микола їде в Київ на екскурсію, де мріяв зустрітись з Павлом Тичиною. Але мрія Миколи так і залишилась нездійснена.

30 вересня 1948 року трагічно обірвалося життя учня 10-го класу Дерманської середньої школи, юного поета Миколи Максися.

Похований у селі Дермань.

МАРЦИНКОВСЬКИЙ Володимир

Филимонович –

письменник, публіцист,

відомий громадський і релігійний діяч

Народився в 1884 році в селі Дермань на Волині. Навчався в гімназії в місті Гродно, яку закінчив із срібною медаллю. В 1907 році з відзнакою закінчив історико-філологічний факультет Петербурзького університету. Працював у гімназіях міста Гродно. В роки навчання в університеті вступив до Християнського студентського руху, керівником якого був барон П.Н.Ніколаї.

З 1913 року – секретар ХСР, веде організаційну, пропагандистську, лекційну діяльність, особливо активно в роки революції. Висланий з СРСР у 1923 році. За кордоном веде активну діяльність в русі євангельських християн. З 1930 року живе в Палестині на горі Кармель

з дружиною, донькою американського археолога Г.Шумахера, який в 1903 році розкопав Мегіддо. Громадянин Ізраїлю, після його утворення. Через радіо Монте Карло вів пропаганду Євангелія на СРСР. Написав ряд книг, багато статей для релігійних журналів, де згадує й Дермань.

Вважається євангельськими християнами одним з кращих знавців, пропагандистів Євангелія.

Помер 9 вересня 1971 року. Похований у Палестині на горі Кармель.

МОРОЗ Марія Василівна –
поетеса

Народилася 8 липня 1984 року у селі Дермань-1 Здолбунівського району Рівненської області. З 1990 року по 2001 рік навчалася в загальноосвітній школі у рідному селі.

З 2001 року – студентка філологічного факультету РДГУ, на четвертому курсі якого зараз і навчається.

Перші кроки в поезії почала робити ще в дитинстві. Незрівнянна краса рідного Дерманя, його квітучі сади, зелені кручі, пагорби заворжили юне серце і душу. Любов до рідного краю, українського Слова та Пісні, любов до рідних і близьких, незалежність України, її воля й слава – цим живе, про це пише і мріє юна поетеса.

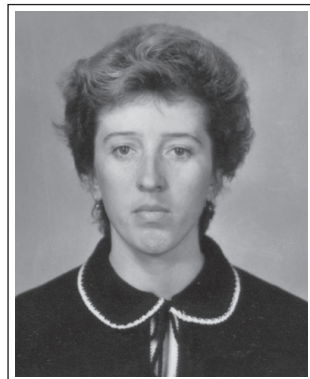
В 2001 році вийшла перша збірка поезії “Дерманське джерело”.

Проживає в селі Дермань.

ОГОРОДНИК Марія Олександрівна –
майстер з соломоплетіння

Народилася 20 березня 1963 р. у с.Дермань-1 Здолбунівського району Рівненської області. У 1990 р. закінчила Житомирський сільськогосподарський інститут. Роботи експонувались на обласних, республіканських та міжнародних виставках, фольклорних святах, конкурсах.

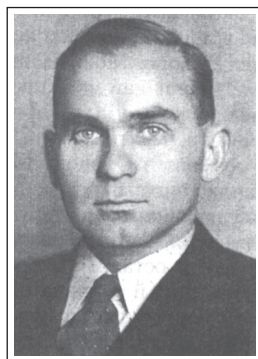

РОЖКО Катерина Миколаївна –
поетеса

Народилася 16 липня 1948 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області. В 1966 році закінчила середню школу. Після закінчення 11 класів працювала бібліотекарем у Дерманській школі. Заочно закінчила Дубенське училище культури. В 1971 році перейшла працювати в сільську бібліотеку. Проводила масові заходи, читала вірші, їздила з обмінними концертами по селах Здолбунівського району. Пише вірші про своє рідне село, його людей, історію, мальовничу природу. Композитором Володимиром Ляшевичем на слова Катерини Рожко написана пісня “Моя Україно!”. Нині проживає в селі Дермань.

САМЧУК Улас Олексійович –
*видатний український письменник,
журналіст, публіцист*

Народився 20 лютого 1905 року в селі Дермань Здолбунівського району на Рівненщині в селянській родині. В 1913 році сім'я переїхала до села Тилявка, що на Кременеччині. В 1917-1920 роках Улас Самчук навчався в Дерманській вищепочатковій школі, а в 1921-1925 роках – в Українській мішаній приватній гімназії в Крем'янці. Відбуваючи службу в польському війську, дезертирував у 1927 році до Німеччини. Слухав лекції в Бреславському, а згодом – в Українському Вільному (Прага) університетах. В 1938-1939 роках брав участь у відомих подіях на Закарпатті. Із серпня 1941 року редагував газету “Волинь” у Рівному. Виїхавши з України в 1943 році, пройшов через табори переміщених осіб (1945-1948 рр.) і опинився в Канаді (Торонто). Там він створив більшість своїх творів, активно співробітничав з Інститутом дослідів Волині, з товариством “Волинь” у Вінніпезі.

Двадцять книжкових видань, серед яких дві трилогії – “Волинь” і “Ост”, факт висунення у 1982 році на здобуття Нобелівської премії ставлять цього письменника в ряд найвизначніших українських прозаїків.

Основні твори: “Волинь” (1932-1937), “Гори говорять” (1934), “Марія” (1934), “Кулак” (1937), “Юність Василя Шеремети” (1946-1947), “Ост” (1948-1982), “П’ять по дванадцятій” (1954), “На білому коні” (1957), “Чого не гоїть вогонь” (1959), “На твердій землі” (1966), “На коні вороному” (1975), “Живі струни” (1976), “Планета Ді-Пі” (1979), “Слідами піонерів” (1980). Твори Уласа Самчука перевидавалися багато разів. Його іменем названо вулиці в ряді міст, встановлено меморіальні дошки в Рівному, Дермані, Тилявці. Відкрито музейні кімнати в Дермані та Тилявці.

Помер 9 липня 1987 року, похований у Канаді (Торонто).

СЕМЕРИК Микола Артемович –
поет, публіцист

Народився 9 серпня 1937 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області в селянській родині. Закінчив Рівненський державний педагогічний інститут ім. Д.Мануїльського.

Трудову діяльність розпочав у 1953 році учнем кравецької справи Мізоцького РПС. В 1956-1959 рр. служив у рядах Радянської Армії. З 1966 року за направленням Здолбунівського райвно працював вчителем професійно-трудового навчання Дерманської допоміжної школи-інтернату.

З 1994 року по 1998 рік працював директором Дерманської середньої школи. В 1997 році вийшов на пенсію.

З дитячих років, пасучи корови, дуже любив слухати різні оповідки старого діда Наума та його сусіда Парфена про життя-буття нашого народу, про працю, про ліки-зілля. Це все, що він передавав, описував з дитячою цікавістю своїй матері, і було початком його творчої діяльності. Дуже любив природу, рідний край, своє село, про що і описував у своїх віршах, публікаціях. З шкільних років пробував писати вірші, які з роками все удосконалювались, присвячував їх матері, батьку, сину, Україні. Готував видати збірку. Постійно спілкувався і мав творчі зустрічі з М.Ужвіним, М.Пшеничним, П.Гірником, М.Жулинським, М.Тимчаком.

Довгий час був головою Дерманського осередку Товариства української мови ім. Т.Шевченка, членом районної Ради Народного Руху, делегатом Першого з'їзду Народного Руху у Києві.

Великих зусиль доклав для створення і упорядкування музею Уласа Самчука. Був громадським кореспондентом районної газети “Шлях Ілліча”. Збирав від односельчан спогади і документи про репресії в селі Дермань Здолбунівського району. Був активним учасником у підготовці матеріалів до видання книги “Дзвони Дерманя”. До 50-ти річчя Української Повстанської Армії вийшла збірка повстанських пісень.

Друкувалися вірші Семерика М.А. у журналах “Барвінок”, “Радянська жінка”, “Вітчизна”, “Рідна природа”, в газетах “Сільські вісті”, “Зірка”, “Червоний прапор”, “Шлях Ілліча”, “Дзвін”, “Нове життя”.

На вірші Миколи Семерика написані композиторами Володимиром Іляшевичем і Василем Бухальським пісні: “Балада про село”, “Цвіти, цвіти, моя Дермань!”, “Дерманю, наш рідний”.

17 грудня 1999 року перестало битися серце, яке було наповнене творчою снагою, радістю, добротою і великим талантом.

Похований у своєму рідному селі Дермань.

СКОРОПАДА Олексій Андрійович – *керівник хору*

Народився 30 березня 1910 року в селі Дермань-1 на Рівненщині в бідній селянській родині. В сім’ї Олексі було ще троє дітей – два старших брати (Прокіп та Степан) і сестра Текля. В селі О.Скоропада скінчив 6 класів НСШ і пішов на рік у Рівненську українську приватну гімназію. Після цього у Львові закінчив річний вищий кооперативний курс і вступив на 1-й курс гуманітарного відділення Львівського університету. Через брак коштів перервав навчання в університеті та в музичному інституті і працював у селі, даючи приватні уроки учням НСШ.

У 1933 році склав присягу та вступив у ОУН, псевдонім “Будяк”. У 1935 році був заарештований за підпільну роботу і засланий у концтабір Береза Каргузька. Звідти повернувся в 1936 році і працював на господарстві, даючи приватні уроки. У 1937 р. вступив до музичного інституту у Львові. Тут знову був заарештований, вивезений до Острога. В 1938 р. звільнили з тюрми. Наприкінці 1939 р. знов заарештовано

О.Скоропаду і повторно заслано в Березу Картузьку. 17 вересня концтабір ліквідовано і в'язнів випущено на волю. Восени 1939 року знову був заарештований, запроторили його у тюрму м.Рівне. Восени 1940 року Олексу було звільнено з тюрми, і він повернувся в село.

Влітку 1941 року організував у с.Дермань просвітянський хор. Тоді ж, влітку 1941 р., був покликаний наказом ОУН до політичної роботи УПА.

В 1944 році О.Скоропада їде до Львова, де навчався в університеті, а пізніше став викладачем того ж університету.

Згодом певні органи довідались про підпільну діяльність О.Скоропади і його звільнили з університету. Їздив вчителювати в село Чишки до пізньої старості.

Помер 9 січня 1997 року в Дермані. Похований у рідному селі.

ТУРЧИН Іван Григорович – *поет, публіцист*

Народився 3 серпня 1931 року в селі Дермань-2 Здолбунівського району Рівненської області в сім'ї селянина. У 1950 році закінчив Дерманську СШ і вступив на стаціонарне навчання до Рівненського учительського інституту. По закінченні інституту служив в армії, в м.Баку. З 1955 року по 1972 рік працював у школах Старосинявського району Хмельницької області, викладаючи рідну мову та літературу. Спочатку рядовим вчителем, а потім директором восьмирічної школи. Закінчив заочно Кам'янець-Подільський державний педагогічний інститут, філологічний факультет.

З 1972 року пов'язав свою долю з рідною Дерманською СШ. Вірші писав протягом всієї педагогічної праці, які друкував у журналах “Українська мова і література в школі”, “Сільські обрії”, у газетах “Освіта”, “Зірка”.

Автор збірки “Джерело” (поезія) – 1992 р.

Помер 12 червня 1995 року. Похований у селі Дермань.

УЖВІН Микола Іванович –
прозаїк, поет, публіцист

Народився в селі Дермань-1 15 квітня 1956 року на Рівненщині в сім'ї колгоспників. Навчався в Дерманській середній школі. Вищу освіту здобув на філологічному факультеті Рівненського педінституту і історичному факультеті Луцького педінституту. Працює вчителем історії Бушчанської загальноосвітньої школи I-III ступенів.

Літературною творчістю займається зі студентських років. Перший вірш надруковано в здолбунівській районній газеті в 1976 році.

Навчаючись у педагогічному інституті, він став членом літературної студії, писав. Перші його публікації були в стінній газеті інституту, яка називалася “Берізка”. Згодом, ще будучи студентом, почав писати і прозу, оповідання, які через кілька років почали друкуватися по всій Україні. Особливо його цікавить тема природи і людини – про річки рідного краю, про рідкісні рослини, про птахів, про народні традиції. Його оповідання на цю тему друкувалися ще в 1980-х роках у таких виданнях: журнали “Україна”, “Ранок”, “Рідна природа”.

Оповідання, нариси, ліричні мініатюри, статті публікувалися в республіканській, обласній та районній періодиці. Автор збірки оповідань для дітей “Мед від лисиці” (Дубно, 1992 рік).

Проживає в селі Буца Здолбунівського району.

ХОМИЧЕВСЬКИЙ Микола Васильович
(Борис Тен) –

*відомий український поет, перекладач,
композитор, диригент, музикознавець*

Народився 9 грудня 1897 року в селі Дермань на Рівненщині в сім'ї священика. Навчався у місцевій початковій школі, Клеванському духовному училищі, Волинській духовній семінарії, Волинському інституті народної освіти в Житомирі, Московському

музично-педагогічному інституті.

Трудову діяльність розпочав службою в Житомирському статистичному бюро сільськогосподарського перепису (1917-й рік). Із 1919 по 1923 роки викладав українську мову в школах і технікумах Житомира.

Висвятившись на священника, проводив значну роботу з відродження Української Автокефальної Православної Церкви. Із 1924 по 1926 роки був настоятелем храму Св.Софії в Києві, пізніше – настоятелем Петропавловської церкви на Подолі. Одночасно був членом Всеукраїнської Православної Церковної Ради та співробітником журналу “Церква й життя”. Тоді ж розпочав плідну літературну діяльність як поет і перекладач у видавництвах “Сяйво”, “Книгоспілка”, Державному видавництві України, близько зійшовся з Миколою Зеровим, Максимом Рильським, Олександром Білецьким.

У 1929 році був заарештований НКВС і засуджений до десяти років заслання. Покарання відбував у таборах Далекого Сходу. За добросовісну працю тюремне начальство скоротило термін заслання. Із січня 1937 року Борис Тен – на посаді завітчастиною третього Київського пересувного театру, а через кілька місяців – методист обласного Будинку народної творчості в Калініні Російської Федерації.

Під час Другої світової війни був на фронті, потрапив у полон. Далі був німецький концтабір, де його навіть було засуджено до розстрілу за підготовку втечі, але в останній момент розстріл замінили каторгою в Німеччині. А ще потім – радянські фільтраційні табори і роки недовіри, доносів, цькувань.

Із 1946 року Борис Тен жив у Житомирі, працював у місцевих закладах освіти та культури – в Інституті іноземних мов, педагогічному інституті, музичному училищі, культосвітньому технікумі. Очолював обласне літературне об’єднання та об’єднання самодіяльних композиторів Житомирщини, упорядковував збірники творів місцевих авторів, створив і видав високо оцінений професіоналами “Посібник для керівника самодіяльного хору”, створив ряд хорових пісень, писав музику до вистав, був організатором і першим керівником широко знаного нині поліського народного хору “Льонок”. І перекладав із багатьох мов. Він подарував українському читачеві твори Гомера, Есхіла, Арістофана, Арістотеля, Шіллера, Міцкевича, Гете, Шекспіра та багатьох-багатьох інших класиків світової літератури. А ще він – автор збірки сонетів “Зоряні сади” (1970) та низки оригінальних творів, уміщених у збірнику “Жадань і задумів неспокій” (1988). Член Спілки

письменників України з 1957 року.

За переклад із старогрецької мови “Одіссеї” та “Гліади” Гомера йому присвоєно звання лауреата премії імені Максима Рильського (1979). За заслуги в пропаганді польської культури та мистецтва удостоєний відзнаки “Заслужений діяч польської культури”.

На Рівненщині свято шанують ім'я видатного письменника-земляка. У Дермані на будинку, де народився письменник, встановлено меморіальну дошку. Іменем Бориса Тена названо обласну літературно-мистецьку премію, яка присуджується із 1987 року, вулиці в Рівному, Дубні та Здолбунові, персональну стипендію в Рівненському інституті культури.

Твори: М.Рильський. Слався, Вітчизно //Поліські колоски. – Житомир. – 1959. – С.9-13; П.Москальчук. Живе Тарас в сім'ї єдиній // Вінок Кобзареві. – 1961. – С.91-95; П.Москальчук. Вийду звечора до ставу; Л.Васянович. Дівчино моя; П.Москальчук. Ланкова; М.Прищеп. Стелись, доріженько //Льоноцвіт. -1961. – С.42-43, 40-41, 32-35, 35-36; Леся Українка. Вишеньки //Комсомольська зірка. – 1970. – 5 вересня; М.Мищенко. Полісянко моя ти хороша //Радянська Житомирщина. – 1970. – 25 квітня; С.Козак. Славен отчий край //Радянська Житомирщина. – 1961. – 10 вересня; Обробки українських народних пісень. Ох і закувала сива зозуленька //Зорі Полісся. – Київ.- “Музична Україна”. – 1970. – С.123; Переклад українською мовою лібретто опер: В.Белліні. Норма; Р.Вагнера. Тангейзер; Дж.Верді. Бал-маскарад; З.Паліашвілі. Абесалом і Етері; К.Глюка. Орфей; М.Мусоргського. Борис Годунов.

Помер Борис Тен 12 березня 1983 року. Похований у Житомирі.

ШНАЙДЕР **Георгій Якович** – *композитор, диригент, педагог*

Народився 8 серпня 1936 р. у с.Дермань-1 Здолбунівського району Рівненської області. У 1963 р. закінчив диригентсько-хоровий відділ Рівненського музичного училища (клас викладачів В.В.Толканьова і М.І.Каганова). У 1966 р. вперше

на Рівненщині створив ансамбль сопілкарів у с.Здовбиця та оркестр українських народних інструментів. У 1968 р. став першим лауреатом республіканського конкурсу сопілкарів. Створив ансамблі троїстих музик, сімейний ансамбль, дитячі ансамблі народної музики, ансамбль дударочок на Рівненському льонокомбінаті, обарівський та клеванський ансамблі вчителів. Він – майстер виготовлення, реставрації та відродження музичних народних інструментів. Працює вчителем Квасилівської середньої школи та Колоденської ДМШ Рівненського району. Веде ансамбль сопілкарів та ансамбль пісні і танцю.

Твори: В.Монаєнков. Ровенщино, земле рідна //Листівка. – Рівне. – ОБНТ. – 1972; М.Данилко. Ровенські фонтани; Ю.Залета. Пісня про Здолбунів; Для сопілки – Поліська фантазія. Концерт; Обробки народних мелодій – Котилася бочка. Вербова дощечка.

Додатки

* * *

Ми горді тим, що ми – русини,
Народній правді вірні всі,
Сини великої України,
В віках славетної Русі.

Своя у кожного є доля,
У муках роджена судьба –
Благословенна вільна воля
Чи шлях презренного раба.

І кожен варт своєї долі –
Чи то людина, чи народ:
В одного – плазування кволі,
А в іншого – орлиний льот.

Борис Тен.

Дермань. Це дуже простора і дуже барвиста казка. Вже здалека розгортається вона цілими милями вправо і вліво, вже здалека виринають із зелені, то знов десь зникають золоті хрести її церков. Вже здалека цілими натовпами облягають зо всіх сторін краєвиди, і горе вам, чоловіче, коли ви не митець, не поет або принаймні не звичайний фотоамастор з яким-небудь “Кодаком” на черезпліч. Все то накидається на вас хижо зо всіх боків, ніби зграя звірів, і хоч-не-хоч ви здаєтесь. Зупиняєтесь, здійсмаєте капелюх і глибинно вітаєте цю царицю волинських сіл.

Улас Самчук.

ДЕРМАНЬ

Ні, не хочу я хвалиться,
Хай бринить душі струна.
Дермань – “овочів столиця”,
Слова й пісні сторона...

Дермань в ранішніх загравах,
Скрізь сади, як ті ліси.
Гори в цвіті, гори в травах,
Гори – дерманська краса!

Білих квітів... Глянь, мій друже!
Край весь прадідів цвіте,
Мов осніжили Залужжя –
Царство праці золоте!..

Подивіться: рай весною,
Дермань – дівчина в вінку,
Соловейка спів лункого
Лине в радість гомінку.

В барвах грають квіти травня.
Зелень... Сонце і блакить!..
Батьківщино наша славна,
Як тебе та не любить?!

Антін Борис.

* * *

Хай знов шляхи
кровавляться,
розкидають життя,
ще тими
зацікавляться,
що вмерли за
життя.

І їм могили квітами
укриє їх сім'я.
Й остануться
нетлінними
їх згинувші ім'я.

Антін Давен (Кучерук).

НАД МОГИЛОЮ МАТЕРІ

На цвинтарі тиша і спокій —
Лиш інколи вітер дихне.
В могилі глибокій-глибокій
Спить та, що родила мене.

Що часто не спала й ночами,
Аби я не ріс у журбі...
Спасибі за все тобі, мамо,
Спасибі, рідненька, тобі.

Пішла ти з життя передчасно.
Лишила мене в самоті,
Та образ твій світлий не згасне
Ніколи, ніколи в житті...

Микола Максись.

БІЛЯ СТАРОГО ДЖЕРЕЛА

Пройшли літа та пройдуть ще століття,
Не вмерла ця криничка, а жива.
Не випадково нам прийшлося зустрітись
Біля славетного старого джерела.

Воно вирує, піниться, іскриться,
Воно, як струни, грає без кінця.
Ми п'ятеро прийшли йому вклониться,
Відвідати оспівані місця.

Ми сіли – посиділи на урвищі,
Напилися з Батіївки води,
Вклонилися старому городищу,
Що береже старі, старі сліди.

Яка краса кругом і як тут мило!
Як діти, ми з долонь пили росу.
Стара верба над джерелом сурмила
Про те, що вберегла оцю красу.

У кожного душа помолоділа –
Гірник водою чоло полоскав,
Тимчак дививсь на воду, що бурлила,
Пшеничний квіти навкруги збирав.

Вже сонечко сідало до заходу,
Над городищем золотів туман.
Спасибі, друзі, що зайшли у хату,
В село, що називалося – Дермань!

Микола Семерик.

* * *

Тепер нехай мене і вб'ють
Чи ганебно повісять –
Та брати-українці
Бетону замісять

І пам'ятник зліплять, і надпис напишуть,
Але про мене нащадкам пам'ять залишать.
І будуть проходити літо й зима –
Прийдуть ті, кого і в живих ще нема.

Прийдуть, над могилою голову склонять –
І блисне сльоза на зажурених скронях.
Затисне у серці, зав'яне в душі –
Та люди читатимуть гарні вірші
Про вік поневолену Неньку-Вкраїну,

Про те, як нарід наш по тюрмах погинув,
Про наш історичний славетний Остріг –
Про все описав, що тільки я міг:
Про радість, про смуток, тортури та муки, –
Тільки не все пішло ще до друку.

Микола Гнатюк.

ТАТОВІ

Стогнала земля розіп'ята,
Топтав її чобіт катів,
З синами прощалася Мати –
Вкраїна їх кликала в бій!

У ту, вирішальну, годину
В жорстоких боях полягли,
А ті, що вернулись живими,
Пізнали сніги Воркути.

І чорного золота груддя –
Прийшлося на довгі роки,
Їм Сталін не ставив погруддя –
З мерзлоти стриміли кілки.

Наш батько, пройшовши ГУЛАГи,
Ніколи чола не схилив,
Край Рідний живильну наснагу
Давав, щоб нескореним був.

Смерть сліпо прийшла – невблаганна,
До всього байдужа смерть,
І хвиля настала остання –
Останнього подиху мить.

Сумують онуки й діти,
Притихли птахи в гаю,
Замовкла скрипка навіки,
Втерла дружина сльозу.

Пам'ять ніколи не згасне
В душах нащадків Твоїх,
Сумує береза – плаче,
Лапатий падає сніг...

Зникли капличка і церква,
Цвинтар потонув в імлі,
Сховався мій рідний Дермань
За пагорбом, до весни.

Прийду сюди на світанку,
Батька відвідаю я ...
Тут предків лежать останки –
Це рідна моя земля.

Улас Довбенко.

ВО ВІЧНІ ВІКИ

Хай славиться щедра,
багата дерманська земля,
яка родить жито, пшеницю, овес,
хай славиться рід український увесь.

З давніх-давен
з роду до роду передаються звичаї,
традиції мого народу.
Тож за давнім звичаєм усім бажаю:
хай повниться добробутом Дермань.

Від краю й до краю
хай дружба нас міцно єднає,
хай Бог здоров'я усім посилає,
хай міцніють наші зв'язки!
Во вічні віки!

Катерина Рожко.

СЕЛО

Не серджусь я на тебе за рани –
Бур'янами узяту ріллю.
Бачу я у душі твоїй храми,
І за це тебе так я люблю.

Не серджуся за вічну покору,
Ні за вигаслий в серці порив.
Тихий спокій в зеленому морі
Розбудив мене і підкорив.

І терпимість твоя мені мила,
Наче музика й зоряний спів.
Я навіки тебе полюбила,
Мій гіркий і солодкий напій.

Марія Мороз.

... Дуже хочеться померти і бути похованим у Дермані. І щоб на хресті був зроблений такий надпис – “Я повернувся до тебе, Дерманю, назавжди”.

Юрій Галабурда.

З М І С Т

Від автора	3
Королева волинських сіл	5
Борис Антін Андрійович	6
Бухальський Василь Іванович	7
Бухальський Олексій Лук'янович	8
Бухальський Роман Олексійович	9
Галабурда Андроник Григорович	10
Галабурда Юрій Андронович	12
Гнатюк Володимир Корнійович	14
Гнатюк Микола Макарович	14
Довбенко Улас Антонович	15
Дрозюк Володимир Васильович	15
Іляшевич Володимир Васильович	16
Кальчук Кіндрат Якович	17
Концемал Галина Євгенівна	17
Кравчук Андрій Миколайович	18
Кравчук Дмитро Іванович	19
Кравчук Панас Іванович	20
Кульчинський Ярослав Сергійович	21
Кучерук Антін Лук'янович	22
Максись Микола Павлович	22
Марцінковський Володимир Филімонович	23
Мороз Марія Василівна	24
Огородник Марія Олександрівна	24
Рожко Катерина Миколаївна	25
Самчук Улас Олексійович	25
Семерик Микола Артемович	26
Скоропада Олексій Андрійович	27
Турчин Іван Григорович	28
Ужвін Микола Іванович	29
Хомичевський Микола Васильович	29
Шнайдер Георгій Якович	31
Додатки	33

Довідково-краєзнавче видання

Ляшевич Володимир Васильович

МИТЦІ ДЕРМАНЯ

БІОГРАФІЧНИЙ ДОВІДНИК

В авторській редакції.

Технічний редактор

Олена Мельник

Коректор

Любов Дейнека

Набір

Ігор Бондар

Верстка

Олександр Коршак

Підписано до друку 9.11.2006 р. Формат 70х90 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Petersburg». Друк офсет. Ум. друк. арк. 4,09. Ум. фарб.-відб.
3,5. Обл.-вид. арк. 4,0. Наклад 1000 пр. Зам. 73.

Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва «Волинські обереги».